Årsberetning 2024

Sortland havn KF

Innhold

Sortland Havn KF - 2024 3

1.0 Økonomisk utvikling, vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet. 3

1.0.1 Regnskapet 2024 3

1.0.2 Budsjettreguleringen 2024 3

1.0.3 Etter budsjettreguleringen 2024 3

1.0.4 Selvkost 4

1.0.5 Oppsummering - økonomi 4

1.1 Virksomhetens måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller fylkeskommunen eller innbyggerne 4

1.2 Tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard 5

1.3 Den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling 6

1.4 Hva kommunen eller fylkeskommunen gjør for å oppfylle arbeidsgivers aktivitetsplikt etter likestillings- og diskrimineringsloven § 26. 6

2.0 Organisering 7

3.0 Andre utviklingstrekk og sentrale styrevedtak 8

Styremøter/styresaker 2024 8

3.1 Strategiplan 2024 – 2035 8

3.2 Maritim sirkulær havneutvikling 8

3.3 Havneberedskapsforskrift og havneberedskapsplan 8

3.4 Anløp 2023 – 2024 9

3.5 Cruise og passasjerer 2023 – 2024 9

3.6 Opplag 9

3.7 Prosjektlast og container 9

Sortland Havn KF - 2024

1.0 Økonomisk utvikling, vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet.

1.0.1 Regnskapet 2024

Regnskapet for 2024 er mottatt fra Sortland kommune v/Økonomiavdelingen 08.02.25. Administrasjonen vil i det følgende redegjøre for resultatene.

2024 har vært et år preget av usikkerhet i forhold til utestående krav for Sortland Havn KF. Som det går frem av regnskapet er det regnskapsført et estimert tap på kroner 2 274 086,-. Kunden bestrider grunnlaget for fremsatt krav og kravet. Sortland havn KF ved styrevedtak, i PS sak 002/25 av 09.01.25, har derfor anbefalt Sortland kommune v/kommunestyret å gå til søksmål mot debitoren.

Anbefalingen er en konsekvens av få reelle handlingsalternativer, SH sin handlingsplikt, SH sitt omdømme, likebehandling og forutsigbarhet. Regnskapsåret 2025 vil vise om utestående beløp blir innbetalt til Sortland havn. Det vil da bli regnskapsført som reduksjon av driftsutgifter for 2025.

Den totale omsetningen endte på ca. 18,3 MNOK og et merforbruk på 4,1 MNOK

Netto driftsresultat følger av regnskapsprinsipper, herunder forsiktighetsprinsippet som tilsier at utestående krav skal føres som tap i regnskapsåret, sagt på en annen måte - urealisert tap skal resultatføres.

1.0.2 Budsjettreguleringen 2024

Kommunestyret i Sortland kommune ble ved budsjettreguleringen for 2024 orientert om et merforbruk på 1,8 MNOK. Vi gjengir i det følgende bakgrunnen for de største avvikene som lå til grunn for budsjettreguleringen og som også fremgår av regnskapstallene.

- Pensjonskostnader, merforbruk på kr. 140 000,- i forhold til opprinnelig budsjett
- Forsikringer på eiendom, merforbruk på kr. 490 000,- i forhold til opprinnelig budsjett
- Adgangskontroll/områdesikring, merforbruk på kr. 230 000,- i forhold til opprinnelig budsjett - Har vært bytte av en del kameraer, samt en del utfordringer med adgangskontroll. Det er i budsjett for 2025 inntatt prosjekt som omhandler bytte av systemet.
- Konsulenttjenester, merforbruk på kr. 225 000,- i forhold til opprinnelig budsjett
- Kjøp tjeneste – Private, merforbruk på kr. 115 000,- i forhold til opprinnelig budsjett - Dette dreier seg i hovedsak om innleie av personell ifm. sykemelding i havneadministrasjonen.

1.0.3 Etter budsjettreguleringen 2024

Utestående krav til kunde

- Regnskapet viser som nevnt et regnskapsført tap på 2,3 MNOK i utestående fordringer.

Konsulenttjenester

- Merforbruket er på 1,2 MNOK i forhold til regulert budsjett. Her er bunnkartlegging og strategidokument de største utgiftspostene. Når det gjelder bunnkartleggingen (0,85 MNOK) så lå dette opprinnelig i investeringsbudsjettet, men er nå flyttet til drift. Her venter vi også på et tilskudd fra Kystverket som foreløpig ikke er utbetalt, men inntektsført. Netto effekt på driftsresultatet er 0,28 MNOK.

1.0.4 Selvkost

SH krever inn farvannsavgift etter selvkostprinsippet jf. havne- og farvannsloven. Regnskapet, note 9, viser en selvkostinndekning på 49 %, samt negativt fond. Prisene som ligger til grunn for selvkostinndekning er fra og med 01.01.25 hevet med 50 %. Dette innebærer en estimert selvkostinndekning for 2025 på 75 %.

1.0.5 Oppsummering - økonomi

2024 har vært et krevende år for Sortland Havn. Vi hadde inntekter på 18,3 MNOK. Dette utgjør ei økning fra 2023 på ca. 0,75 MNOK. Likevel viser regnskapet et merforbruk/negativt driftsresultat på på 4,1 MNOK.

Aktivitet og vekst i havna er begrenset som følge av mangel på ledige arealer. SH har et stort uforløst potensial både når det gjelder cruise, opplagsvirksomhet og godstrafikk.

Siden Havna sine driftsinntekter nesten utelukkende kommer fra salg og utleie, har knapphet på arealer direkte konsekvenser for Havna. Det kommersielle driftsgrunnlaget har sterk sammenheng med tilgjengelige areal. Sortland kommune har vedtatt å starte revisjon av Arealplan og Byplan. Dette vil underbygge driftsgrunnlaget ved at arealutfordringene søkes løst. Løsningen ligger i å avsette nye arealer til havneformål i kombinasjon med maritim næring og industri. Herunder målet om videre utvikling av Indre havn, samt realisering av Sortland havne- og næringspark på Skjåneset.

For 2025 må Sortland havn gjøre innsparinger på drift, samtidig som etablerte kundeforhold må opprettholdes så langt det er mulig. Vi ser også at utgiftene til konsulenter, samt juridisk bistand har vært vesentlige for året som har gått. Bruk av konsulenttjenester ut over opprinnelig budsjett er først og fremst knyttet til utvikling av havna sin strategiplan som ikke lå inne i opprinnelig budsjett for 2024.

1.1 Virksomhetens måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller fylkeskommunen eller innbyggerne

Driften i 2024 og spesielt tredje og fjerde kvartal har vært preget av fravær og vakanse i ledende stilling. Havna har en liten administrasjon bestående av 4,6 årsverk. Dette medfører en viss sårbarhet. Dette gjelder spesielt ved uforutsette situasjoner som krever omdisponering av personalressurser. At stillingen som havnesjef for en periode, fra og med september 2024 ble stående vakant medførte betydelige interne utfordringer. Dette ble løst ved at administrasjonen tok et stort ekstraordinært ansvar, samt at styreleder også fungerte som arbeidende styreleder for en periode. Situasjonen var krevende og ikke holdbar over tid. Løsningen ble at et styremedlem ble konstituert som midlertidig havnesjef i påvente av tilsetting av ny havnesjef.

Her kan også nevnes at en medarbeider var langtidssykemeldt fra januar – september 2024, noe som ytterligere utfordret havneadministrasjonen med å opprettholde daglig drift og andre utviklingsoppgaver.

Fra starten av 2024 og tiden før, har SH hatt en uavklart situasjon med en av våre største kunder. Dette har blant annet omhandlet fakturering og fakturagrunnlag. Saken har foreløpig resultert i at Sortland kommunestyre, etter anbefaling fra Sortland havn, har vedtatt å gå til søksmål mot kunden. Denne prosessen pågår i skrivende stund og vil med sannsynlighet ikke være avklart før siste kvartal i 2025, eller senere.

1.2 Tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard

Sortland havn KF sine vedtekter legges til grunn for havna sin virksomhet. Disse er først og fremst kommunestyret sin instruks til havnestyret og havneadministrasjon. I tillegg vil annet aktuelt lovverk slik som likestillings- og diskrimineringsloven, lov om offentlige anskaffelser mv. alltid være gjeldende.

Sortland havn KF følger Sortland kommune sine etiske retningslinjer.

1.3 Den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling

Havnestyret for Sortland Havn KF perioden 2023-2027 består av 4 kvinner og 3 menn;

HAVNESTYRET:

Leder	Beate Bø Nilsen
Nestleder	Einar Mårstad
Medlem	Tove Mette Bjørkmo
Medlem	Rune Stigen Kvannli
Medlem	Toine Sannes
Brukerrepresentant	Åse Eilertsen (Eimskip)
Ansattes representant	Einar Glad-Hansen (Driftsleder)

PERSONLIGE VARAREPRESENTANTER:

for Beate Bø Nilsen:	1. Silvia Ovik Marhaug	2. Roar Wessel Olsen
for Einar Mårstad:	1. Frank Ludvigsen	2. Silvia Ovik Marhaug
for Tove Mette Bjørkmo:	1. Sandra Tønne, Ap	2. Synnøve Skauge
for Rune Stigen Kvannli:	1. Ragnhild Ovesen	2. Daniel Lagesen
for Toine Sannes:	1. Ketil Olsen	2. Frank Ludvigsen
for Åse Eilertsen	Christian Jacobsen (ASKO)	
for Einar Glad-Hansen	Julie Brekke	

1.4 Hva kommunen eller fylkeskommunen gjør for å oppfylle arbeidsgivers aktivitetsplikt etter likestillings- og diskrimineringsloven § 26.

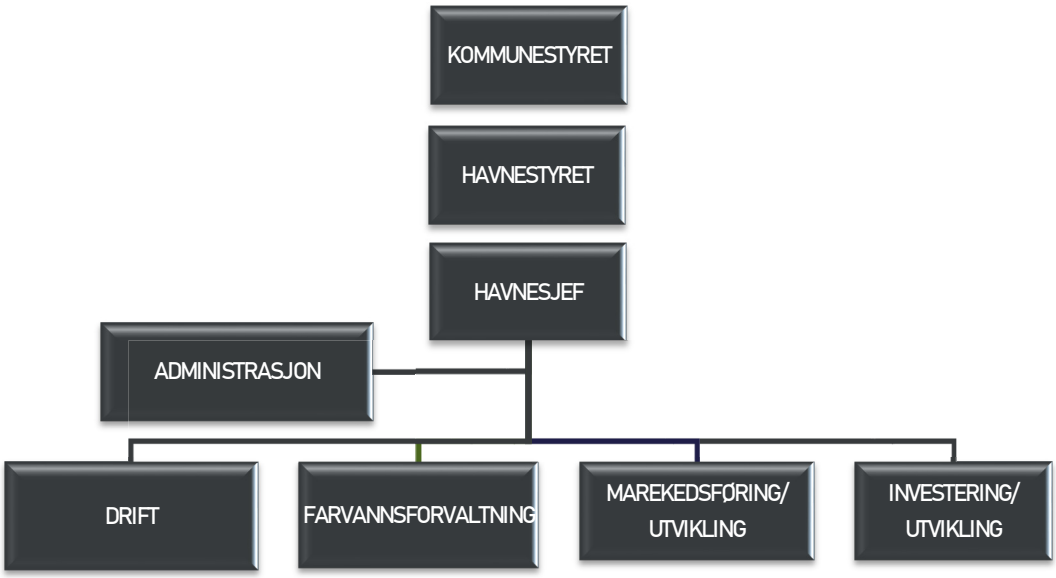
I 2024 ble det, grunnet uforutsett vakanse i ledende stilling, gjort endringer i styresammensetningen. Bakgrunnen for endringen var at et styremedlem, for perioden 01.01.25 – 30.06.25, ble konstituert havnesjef. I samme periode har første vararepresentant tiltrådt styret. Dette medførte at styrets kvinneandel ble for høy med fem kvinner og to menn.

At kvinneandelen i styret er for høy er en midlertidig situasjon. Til sommeren, når ny havnesjef tiltrer, vil nåværende havnesjef eller annen mannlig kandidat igjen bli en del av styret og korrekt kjønnsbalanse sikres.

I administrasjonen er det som nevnt 4,6 stillinger. Kvinner er tilsatt i 2,6 stillinger, mens 2 menn er tilsatt i de øvrige stillingene.

2.0 Organisering

Organiseringen av Sortland Havn KF vises i figuren under.

3.0 Andre utviklingstrekk og sentrale styrevedtak

Styremøter/styresaker 2024

Havnestyret har i 2024 gjennomført 10 møter og behandlet om lag 57 saker. Da er ikke de faste sakene slik som innkalling og dagsorden mv. tatt med i opptellingen. Det bemerkes at den rettslige prosessen med en kunde, samt vakanse i ledende administrativ stilling har medført noe merarbeid for styret.

3.1 Strategiplan 2024 – 2035

I 2024 var havnestyret sterkt delaktig i utvikling av ny Strategiplan for Sortland havn. Denne planen er å anse som Sortland sin «Kommunedelplan» for havn. Denne terminologien kommer av plan- og bygningsloven og gir strategiplanen status som kommunens styringsdokument for havna sin strategiske utvikling. Kommunestyret vil bli orientert om denne planen i juni 2025.

3.2 Maritim sirkulær havneutvikling

Sortland havn fikk tilsagn om tilskuddsmidler på 300 000 NOK fra miljødirektoratet til forprosjektet «Maritim sirkulær havneutvikling». Det er utarbeidet konkurransegrunnlag og gjennomført tilbudskonkurranse for ekstern prosjektledelse. BDO er kontrahert som prosjektleder og prosjektet vil bli ferdigstilt tentativt september 2025.

3.3 Havneberedskapsforskrift og havneberedskapsplan

Høsten 2024 ble det fastsatt en ny havneberedskapsforskrift. Formålet med forskriften er å styrke havneberedskapen og sikre Forsvaret og allierte relevant bistand fra, og tilgang til havner og havneanlegg av særlig forsvarsmessig betydning, når riket er i krig eller krig truer eller rikets selvstendighet eller sikkerhet er i fare.

Alle havner og havneanlegg, både offentlige og private, har plikt til å bistå Forsvaret ved kriser og i krig. Havnens rolle i forsvar skal styrkes, og anses som avgjørende kritisk infrastruktur for beredskap ved krisesituasjoner og krig for Norge og allierte land.

Havner er viktige for transport og næringsliv og har også avgjørende betydning for å ta imot alliert forsterkning for forsvaret av Norge. Norsk evne til å ta imot forsterkningsstyrker er blitt viktigere med Sveriges og Finlands inntreden i NATO. Havner og havneanlegg spiller også en viktig rolle i transport av varer, materiell og drivstoff til Forsvaret.

Forsvarets nærvær i Sortland er en del av byens identitet, men langt viktigere er Kystvakta sin funksjon. Kystvakta er en hjørnestein i vår regionale og nasjonale totalberedskap. Dette stiller krav til Sortland havn som nær samarbeidspartner og nærmeste nabo i havna.

Tiden vi lever i avdekker en stadig skarpere tone mellom stormaktene. Vår viktigste allierte og bidragsyter i NATO-alliansen signaliserer en vaklende lojalitet til forsvarssamarbeidet de har vært en del av siden Atlanterhavnspakten ble undertegnet i 1949. Hvis man ser dette i en lokal kontekst, så er prioritering av lokalt beredskapsarbeidet i havna avgjørende for å nå nasjonale beredskapsmål – som havneberedskapsforskriften blant annet skal bidra til. Sortland havn har et ansvar for å ivareta og støtte nasjonen og NATO-alliansen sine maritime forsvarskapasiteter.

Av hensyn til rikets selvstendighet og sikkerhet må arbeidet med beredskapsplanverk prioriteres i tiden som kommer.

3.4 Anløp 2023 – 2024

Sortland havn hadde 1206 anløp i 2024 mot 1064 anløp i 2023. Mye av den økte aktiviteten kan tilskrives den nye Servicebrygga. Dette viser også den direkte sammenhengen mellom tilgjengelig kaiplass og antall anløp.

Vi har avtaler om fast utleide plasser til tre fiskefartøy, og flere fartøy brukt i reiselivsnæring. Servicebrygga er godt besøkt av fritidsflåten. Hovedsegmentet består av fartøy tilknyttet oppdrettsnæring, samt statlig eide oppsyns og arbeidsfartøy. Disse er aktive brukere av anlegget og tilgjengelige fasiliteter.

3.5 Cruise og passasjerer 2023 – 2024

Sortland havn hadde 9 cruiseanløp i 2023 og 9 cruiseanløp i 2024. Her bemerkes at det var planlagt ytterligere 3 cruiseanløp i 2024, men disse ble kansellert på grunn av dårlig vær. Statistikken viser at satsingen på cruise har gitt god effekt.

Cruiseturismen har også åpenbare effekter for nærings- og reiseliv i Sortland og Vesterålen. Antall passasjerer i 2023 var 9 729 mot 15 455 i 2024. Dette er en signifikant oppgang. Om lag 50% av passasjerene har deltatt på forhåndsbookede utflukter levert av lokale reiselivsaktører. Vi har ikke konkrete tall for hvor mye cruiseanløp påvirker den samlede omsetningen for leverandører og underleverandører, men tilbakemeldinger tilsier at cruiseanløp er svært positivt for næringslivet i Sortland og Vesterålen.

Sortland Havn inngikk i 2024 en samarbeidsavtale med Hadsel Havn om cruisesatsning i regionen. Dette har fått nasjonal oppmerksomhet, og vært omtalt som svært positivt av cruiserederier og agenter. Kort fortalt er dette en avtale som styrker satsningen som region, og som reduserer kostnader og risiko for begge havnene.

3.6 Opplag

Sortland havn KF har mistet en vesentlig inntekt ved at det ikke lengre er kapasitet for opplagsvirksomhet. Dette er blant annet en konsekvens av kaiutleie til Kystvakten i forbindelse med deres rehabilitering av egen kai.

3.7 Prosjektlast og container

Sortland Havn KF har for 2024 hatt økning i prosjektlast – hovedsakelig i forbindelse med Hålogalandsveien. Eksporten av containere har gått ned. Dette gir samlet sett noe lavere inntekter på vareavgift.

Sortland, 23.04.2025

Beate Bø Nielsen
Styreleder

Einar Mårstad
Nestleder

Ragnhill Ovesen
Styremedlem

Åse Eilertsen
Styremedlem, brukerrepresentant

Tove Mette Bjørkmo
Styremedlem

Einar Glad Hansen
Ansatterepresentant

Toine Sannes
Styremedlem